

Verantwoordingsinformatie, behorend bij het
kwalificatiedossier mbo:

Specialist schilderen

Kwalificaties

» **Decoratie- en restauratieschilder**

Versie

Gewijzigd 2024

Geldig vanaf

01-08-2024

Penvoerder: Sectorkamer techniek en gebouwde omgeving
Gevalideerd door: Sectorkamer Techniek en gebouwde omgeving
Op: 23-11-2023

Inhoudsopgave

Het kwalificatiedossier kan een verwijzing bevatten naar de volgende (verantwoordings-)informatie. Dit is geen onderdeel van de kwalificatie-eisen.

<u>Verantwoordingsinformatie</u>	4
<u>1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)</u>	4
<u>2. Examenprofielen</u>	4
<u>3. Arbeidsmarktinformatie</u>	4
<u>4. Trends en ontwikkelingen</u>	4
<u>5. Beroepsvereisten</u>	5
<u>6. Bijzondere vereisten</u>	5
<u>7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen</u>	5
<u>8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs</u>	5
<u>9. Onderhoudsagenda</u>	5
<u>10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie</u>	5
<u>11. Betrokkenen</u>	6
<u>12. Verblijfsduur 4 jarig</u>	6
<u>13. Aanvullende informatie</u>	6
<u>14. Certificaten</u>	6

Verantwoordingsinformatie

1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)

Het kwalificatiedossier Specialist schilderen is gebaseerd op de volgende beroepscompetentieprofielen:

- [Beroepscompetentieprofiel Restauratieschilder](#)
- [Beroepscompetentieprofiel Onderhoud en Interieur](#)

2. Examenprofielen

<http://kwalificaties.s-bb.nl/Handlers/CohortOutputLibrary.ashx?linkcode=12>

3. Arbeidsmarktinformatie

De perspectieven voor het verkrijgen van een stage, leerbaan of betaald werk kan worden afgeleid uit de meest recente arbeidsmarktinformatie voor de huidige kwalificatie, zoals gepresenteerd in het rapport "Feiten en cijfers Decoratie- en restauratieschilder monitoring 2022." Uit deze gegevens blijkt dat de mogelijkheden om een stageplaats of leerbaan te vinden als voldoende worden beoordeeld, terwijl de kansen op het verkrijgen van betaald werk als beperkter worden beschouwd. Het is echter van essentieel belang om in gedachten te houden dat de resultaten voor 2022 sterk zijn beïnvloed door de aanhoudende coronacrisis, wat van invloed is geweest op de werkgelegenheidssituatie.

Het behoud van het ambacht in zijn volledigheid blijft een belangrijk streven. Van de studenten die met succes de opleiding hebben afgerond, stroomt 36% door naar het hoger beroepsonderwijs (hbo), wat aangeeft dat er een interesse is in verdere professionele ontwikkeling binnen dit vakgebied. Bovendien heeft 73% van de afgestudeerden binnen 1,5 jaar betaald werk weten te vinden, wat aantoont dat er mogelijkheden zijn voor een succesvolle overgang naar de arbeidsmarkt, zij het met enige inspanning en geduld. SBB publiceert regelmatig actuele gegevens over kans op werk en kans op stage/leerbaan van alle kwalificaties. Zie daarvoor <http://www.s-bb.nl/kans>.

4. Trends en ontwikkelingen

Wetgeving en regelgeving

Opdrachtgevers van restauratieschilderwerk aan monumenten vragen steeds vaker om ERM-certificering. De stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM) verzorgt deze certificering. Voor het onderhouden en restaureren van monumenten zijn specifieke kennis en vaardigheden nodig. Die zijn van belang voor de monumenteneigenaar, de ontwerper en de uitvoerder, maar ook voor de gemeente die de plannen beoordeelt, de vergunning verleent of op de uitvoering toeziet.

Binnen het ERM-netwerk stellen vertegenwoordigers van alle betrokken partijen daarvoor richtlijnen op. Er zijn twee soorten richtlijnen: URL en BRL. Een ERM-uitvoeringsrichtlijn (URL) bevat de technische afspraken, de juridische en de procedurele aspecten van het werk aan monumenten. De uitvoeringsrichtlijn beschrijft hoe een bepaald deel van het werk aan een monument het beste uitgevoerd kan worden; met de uitvoeringstechnieken en methoden die historisch verantwoord zijn en tegelijk aansluiten op moderne techniek. Zij houden rekening met de wettelijke eisen en de wensen op het gebied van comfort en duurzaamheid.

De uitvoeringsrichtlijnen bevatten ook de technische specificaties van materialen, gebruik van producten, verbindingen etc. Een ERM-beoordelingsrichtlijn (BRL) bevat de eisen en werkafspraken voor het bedrijfsmatig aantoonbaar en systematisch borgen van kwaliteit (proces, vastlegging prestaties, opleiding en bijscholing). In het document staan de eisen waaraan een bedrijf moet voldoen om gecertificeerd te worden. Ook de manier waarop certificatie plaatsvindt, is beschreven.

Een bedrijf dat aan zowel de uitvoeringsrichtlijn als de beoordelingsrichtlijn voldoet, kan zich laten certificeren (erkenningsregeling) door een onafhankelijk keuringsinstituut. Een ERM-gecertificeerd bedrijf mag het logo Erkende Restauratiekwaliteit voeren. De richtlijnen worden vastgesteld door het Centraal College van Deskundigen Restauratiekwaliteit van ERM. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) kan bij het toekennen van instandhoudingssubsidie naar de te gebruiken ERM uitvoeringsrichtlijnen verwijzen.

Ontwikkelingen in de beroepsuitoefening

De aard van het beroep brengt met zich mee dat er geen revolutionaire ontwikkelingen zijn. Een goede kennisbasis van ondergronden en materialen, decoratieve en restauratieve technieken en schildervaardigheden blijven belangrijk om te kunnen starten op de arbeidsmarkt.

Toch zijn er wel verschuivingen in bijvoorbeeld materiaalgebruik, middelen en technieken. In het kader van de zorg voor het milieu is een opkomst van bio-based verven te zien, maar ook de terugkeer van lijnolieverven voor het werk binnen een gebouw. Tevens worden meer kalkverven/kaleien toegepast. Daarnaast wordt steeds vaker stopverf in onderhoudswerk vervangen door stopverfvervanger. Ook worden isolerende maatregelen genomen, waarbij het een uitdaging is om dit te doen zonder de monumentale waarde van het object geweld aan te doen.

Voorafgaand aan de restauratiewerkzaamheden wordt het opnemen van het werk steeds vaker met een drone uitgevoerd. Verder komt het vergulden op glas regelmatig voor. Daarnaast wordt vaker door monumentencommissies gevraagd om kleurhistorisch

onderzoek als onderbouwing van een kleuradvies. Ook wordt meer dan voorheen een snijplotter ingezet, in plaats van het tekenen/schilderen van letters met de hand. Ook 3D-printing wordt inmiddels in het vakgebied toegepast.

5. Beroepsvereisten

Niet van toepassing.

6. Bijzondere vereisten

Decoratie- en restauratieschilder

Nee

7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen

Niet van toepassing.

8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs

De decoratie- en restauratieschilder heeft diverse mogelijkheden om door te stromen naar het nationale en internationale hbo. Mogelijke hbo-opleidingen in Nederland zijn de kunstacademie, pedagogisch technische hogeschool met een focus op bouwtechniek, hbo bouwkunde, docent beeldende kunst en vormgeving, bachelor cultureel erfgoed en bachelor conservatie en restauratie.

Mogelijke internationale opleidingen zijn de bachelor en master conservatie en restaureren te Antwerpen, HTL Baden Malerschule Leerdorf met "fachschule" en "meisterschule" opties, Ipedec in Frankrijk, Kerat Restauratie, Meisterschule München, Lincoln University School of Art & Design in het Verenigd Koninkrijk.

Veel studenten kiezen ervoor om internationaal door te stromen, vooral naar België, omdat restauratiegerichte hbo-opleidingen in Nederland relatief zeldzaam zijn. In Nederland biedt de UVA in samenwerking met de SRAL (Stichting Restauratie Atelier Limburg) een masteropleiding aan tot restaurateur, waarbij afgestudeerden de kans krijgen om museale stukken te restaureren.

9. Onderhoudsagenda

Onderwerp	Actie	Wie	Wanneer
Onderhoud en beheer	Onderhouden en beheren van het kwalificatiedossier	SBB, in samenwerking met de sectorkamer TGO, het marktsegment Afbouw en onderhoud, de sector en het onderwijs	Voor dit kwalificatiedossier vindt de evaluatie plaats na 5 jaar, in 2028
BCP's/beroepeninformatie	Nieuwe en geactualiseerde BCP's/beroepeninformatie worden aangeleverd door de sector	De sector	Doorlopend
Keuzedelen/certificaten	Ontwikkeling, koppeling en onderhoud van keuzedelen/certificaten	SBB, in samenwerking met de sectorkamer TGO, het marktsegment Afbouw en onderhoud, de branche en/of het onderwijs	Doorlopend

10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie

Categorie	Kruis aan welke categorie van toepassing is :	Omschrijving
-----------	---	--------------

Categorie 1: Nieuw dossier		Dit dossier zat voorheen niet in de kwalificatiestructuur. Nadere toelichting is niet nodig.
Categorie 2: Nieuwe elementen		Dit betreft sterk gewijzigde dossiers waarop de Toetsingskamer een ingangstoets heeft uitgevoerd. Er is sprake van nieuwe of samengevoegde kwalificaties, certificeerbare eenheden, bcp's, etc. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 3: Wijzigingen	x	Er zijn zaken gewijzigd in een bestaand dossier. Bijvoorbeeld inhoudelijke wijzigingen in de kerntaakbeschrijving of de werkprocessen. Ook kleinere wijzigingen, zoals het toevoegen van matrices voor rekenen/wiskunde, het herstellen van spelfouten, herformuleringen die geen betekenisverschillen inhouden en beperkte tekstuele wijzigingen vallen hieronder. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 4: Ongewijzigd		Dossier is volledig ongewijzigd. Nadere toelichting is niet nodig.

In het kwalificatiedossier Specialist schilderen zijn de volgende wijzigingen aangebracht:

- Het kwalificatiedossier blijft bestaan uit één kwalificatie. Daarbij worden twee verschillende contexten beschreven, te weten decoratie en restauratie. Waar van toepassing is de schrijfwijze decoratie 'of' restauratie toegepast. Een voorbeeld hiervan is dat de werkprocessen 'Past decoratieve technieken toe' en 'Past restauratieve technieken toe' zijn samengevoegd in het werkproces 'Past specialistische schildertechnieken toe' met een beschrijving van de twee contexten.
- De werkprocessen 'Coördineert werkzaamheden van medewerkers' en 'Begeleidt leerlingen/nieuwe medewerkers' zijn samengevoegd in het werkproces 'Stuurt medewerkers aan'.
- De inhoud van de werkprocessen 'Stelt calculaties en offertes op', 'Houdt de administratie bij' en 'Koopt materialen en middelen in' van kerntaak B1-K4 'Voert ondernemersgerichte taken uit' is opgenomen in vernieuwde en geactualiseerde werkprocessen van kerntaak B1-K3 'Voert praktische projectleiding uit'.
- Werkproces 'Maakt een ondernemingsplan voor het starten van een eigen bedrijf' is gewijzigd in 'Oriënteert zich op het starten van een eigen bedrijf'.
- Werkproces 'Promoot het bedrijf en haar diensten' is gewijzigd in 'Stelt portfolio op en onderhoudt netwerk'.

11. Betrokkenen

Het kwalificatiedossier Specialist schilderen is ontwikkeld in samenwerking met een werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de onderwijsinstellingen Cibap, MBO Amersfoort, Nimeto en SintLucas, brancheorganisatie OnderhoudNL en bedrijven uit de decoratie- en restauratiebranche, te weten Nijhoff Schilders, Van Triest Schilders, Cloin Schilderwerken en Wolters B.V. en vertegenwoordiging van het marktsegment afbouw en onderhoud.

12. Verblijfsduur 4 jarig

De specialistische opleiding tot decoratie- en restauratieschilder (niveau 4) is een vierjarige opleiding, studenten hebben deze tijd nodig om zich te kunnen ontwikkelen tot een beginnend beroepsbeoefenaar met alle kennis en vaardigheden die vereist zijn. Het is een breed vakgebied waarbij de beginnend beroepsbeoefenaar ook specialistische kennis van meerdere onderwerpen moet hebben.

13. Aanvullende informatie

Er zijn landelijke afspraken gemaakt met de MBO Raad dat de (beroeps)context waarin de student zijn examen heeft behaald wordt vermeld op het diploma.

De mogelijke opties zijn:

- Decoratieschilder
- Restauratieschilder
- Decoratieschilder en restauratieschilder

14. Certificaten

N.v.t.